

AGRIECONOMICA

AE ORGANOMIKA

godina

51

broj

97

Novi Sad 2022.

DEPARTMAN ZA
E K O N O M I K U
POLJOPRIVREDE I
SOCIOLOGIJU SELA

POLJOPRIVREDNI FAKULTET
UNIVERZITET U NOVOM SADU

<https://agroekonomika.rs>

UDK: 338.48

ISSN 0350-5928(Print) ISSN 2335-0776 (On line)

AGROEKONOMIKA

AGRIECONOMICA

Novi Sad 2022

godina
51
broj 97

ČASOPIS DEPARTMANA ZA EKONOMIKU POLJOPRIVREDE I
SOCIOLOGIJU SELA POLJOPRIVREDNOG FAKULTETA
UNIVERZITETA U NOVOM SADU

Glavni i odgovorni urednik: dr Branislav Vlahović

Uređivački odbor:

dr Katarina Đurić	dr Vesna Rodić	dr Tihomir Zoranović
dr Dejan Janković	dr Nedeljko Tica	dr Beba Mutavdžić
dr Todor Marković	dr Branislav Vlahović	dr Dragan Milić
dr Marina Novakov	dr Veljko Vukoje	dr Mirjana Lukač-Bulatović
dr Nebojša Novković	dr Vladislav Zekić	dr Janko Veselinović
dr Danica Glavaš – Trbić	dr Vuk Radojević	dr Marica Petrović
dr Jelena Despotović	dr Bojana Komaromi	dr Mirela Tomaš Simin

Redakcijski odbor:

dr Adrian Stancu, *Faculty of Economic Sciences, Ploiesti, Romania*
dr Dragi Dimitrievski, *Fakultet za zemjodopski nauki i hrana, Skopje, Republika Makedonija*,
dr Miomir Jovanović, *Biotehnički Fakultet, Podgorica, Crna Gora*.
dr Aleksandar Ostojić, *Poljoprivredni fakultet, Banja Luka, Republika Srpska, BiH*.
dr Ivo Grgić, *Agronomski fakultet, Zagreb, Hrvatska*.
dr Tinca Volk, *Ekonomski institut Slovenije, Ljubljana, Slovenija*.
dr Stanislav Zekić, *Ekonomski fakultet, Subotica, Srbija*
dr Radojka Maletić, *Poljoprivredni fakultet Beograd-Zemun, Srbija*
dr Vesna Popović, *Institut za ekonomiku poljoprivrede, Beograd, Srbija*
dr Biljana Veljković, *Agronomski fakultet, Čačak, Srbija*

Sekretar redakcije: Dr Nataša Vukelić
Tehnički urednik: Dr Tihomir Zoranović
Lektor za engleski jezik: Mr Igor Cvijanović

Adresa uredništva - izdavač / Adress of Editorship - Publisher:

Poljoprivredni fakultet,
Departman za ekonomiku poljoprivrede i sociologiju sela,
Trg Dositeja Obradovića br. 8, 21000 Novi Sad, Srbija,
Tel: 021 458 138, 021 48 95 233, Fax: 021 63 50 822.

Web: <https://agroekonomika.rs>

Email: redakcija@agroekonomika.rs

Izlazi tromesečno

S A D R Ź A J

**Nikolić Marija, Vučković Dejana,
Paunović Tamara**
MOTIVACIJA STUDENATA ZA UPIS NA
POLJOPRIVREDNE FAKULTETE 1

**Šarac Veljko, Vukelić Nataša,
Novković Nebojša, Mutavdžić Beba**
STANJE I TENDENCIJE PROIZVODNO-
EKONOMSKIH OBELEŽJA VOĆA U
VOJVODINI 15

**Влаховић Бранислав,
Пушкарић Антон, Кишгеци Јан**
СПОЉНОТРГОВИНСКА РАЗМЕНА ПИВА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ – СТАЊЕ И
ПЕРСПЕКТИВА 27

Деспотовић Јелена, Родић Весна
СТАВОВИ РАТАРА ПРЕМА ПРИМЕНИ
МИНЕРАЛНИХ ЂУБРИВА ЗАСНОВАНОЈ
НА АНАЛИЗИ ЗЕМЉИШТА 43

Алексић Снежана
ЕКОНОМИКА ПОЉОПРИВРЕДЕ У
РАВНОМ СРЕМУ ОД СРЕДИНЕ VIII
БЕКА ДО 1913. ГОДИНЕ 57

Hirschauer Norbert
SOME THOUGHTS ABOUT STATISTICAL
INFERENCE IN THE 21ST CENTURY 69

**Golijan-Pantović Jelena, Dimitrijević
Bojan, Popović Aleksandar**
MESTO OVSA U ORGANSKOЈ
PROIZVODNJI ŽITA U SRBIJI 85

C O N T E N T S

**Nikolić Marija, Vučković Dejana,
Paunović Tamara**
STUDENT MOTIVATION FOR
ENROLLMENT IN AGRICULTURAL
FACULTIES 1

**Šarac Veljko, Vukelić Nataša,
Novković Nebojša, Mutavdžić Beba**
STATE AND TENDENCIES OF FRUIT
PRODUCTION AND ECONOMIC
CHARACTERISTICS IN VOJVODINA
PROVINCE 15

**Vlahović Branislav, Puškarić Anton,
Kišgeci Jan**
FOREIGN TRADE OF BEER IN THE
REPUBLIC OF SERBIA – CURRENT
SITUATION AND PROSPECTS 27

Despotović Jelena, Rodić Vesna
FARMERS ATTITUDES TOWARDS
CHEMICAL FERTILIZERS APPLICATION
BASED ON SOIL ANALYSIS 43

Aleksić Snežana
ECONOMICS OF AGRICULTURE IN THE
SOUTHEAST SREM FROM THE MIDDLE
OF THE 18TH CENTURY TO 1913 57

Hirschauer Norbert
НЕКА РАЗМИШЉАЊА О СТАТИСТИЧКОМ
ЗАКЉУЧИВАЊУ У 21. БЕКУ 69

**Golijan-Pantović Jelena,
Dimitrijević Bojan, Popović Aleksandar**
POSITION OF OATS IN ORGANIC GRAIN
PRODUCTION IN SERBIA 85

MESTO OVSA U ORGANSKOJ PROIZVODNJI ŽITA U SRBIJI

Golijan-Pantović Jelena¹, Dimitrijević Bojan²,
Popović Aleksandar³

Rezime

U 2020. godini organska biljna proizvodnja u Srbiji odvijala se na površini od 20.970,75 ha. U organskoj proizvodnji žita koja zauzima drugu poziciju, značajne površine zauzima i organski ovas, čija je ukupna proizvodnja u 2020. godini iznosila 306,66 ha. Ovas je od davnina važna kultura za ishranu ljudi i stoke. Cilj ovog rada bio je da prikaže kretanje površina pod organskom proizvodnjom ovsa i regionalnu distribuciju u periodu 2011-2020. godine. U istraživanju su korišćene sledeće metode: analiza sadržaja, uporedne analize i analize baznih i laničanih indeksa. Najveća proizvodnja ovsa zabeležena je u regionu Vojvodine (169,76 ha). Na drugoj poziciji nalazi se region Južne i Istočne Srbije sa površinom od 67,17 ha, a zatim sledi region Šumadije i Zapadne Srbije sa 51,31 ha. S obzirom da Srbija ima izuzetno povoljne prirodne uslove za proizvodnju ovsa, evidentno je da se prirodni potencijali nedovoljno koriste.

Ključne reči: organska proizvodnja, žito, ovas, površine

¹ dr Jelena Golijan-Pantović, naučni saradnik, Univerzitet u Beogradu, Poljoprivredni fakultet, Nemanjina 6, 11080 Beograd. e-mail: golijan.j@agrif.bg.ac.rs, tel. 0631501988

² dr Bojan Dimitrijević, docent, Univerzitet u Beogradu, Poljoprivredni fakultet, Nemanjina 6, 11080 Beograd. e-mail: bojandi@agrif.bg.ac.rs

³ dr Aleksandar Popović, naučni saradnik, Institut za kukuruz „Zemun Polje“, Slobodana Bajića 1, 11185 Beograd. e-mail: apopovic@mripz.rs

POSITION OF OATS IN ORGANIC GRAIN PRODUCTION IN SERBIA

Golijan-Pantović Jelena¹, Dimitrijević
Bojan², Popović Aleksandar³

Summary

In 2020, the total area under organic production in Serbia was 20,970.75 ha. In organic grain production, which occupies the second place, significant areas are occupied by organic oats, whose total production in 2020 was 306.66 ha. Since ancient times oat has been an important crop for human and livestock consumption. The aim of this study was to show the range of areas under organic production of oats in Serbia and to show the regional distribution for the period 2011- 2020. The following methods were used in the study: content analysis, comparative analyses and analyses of base and chain indices. The largest production of oats was recorded in the region of Vojvodina (169.76 ha). In the second place is the region of Southern and Eastern Serbia with 67.17 ha, followed by the region of Šumadija and Western Serbia with 51.31 ha in total. Considering that Serbia has exceptionally favourable natural conditions for oats production, it is evident that natural potentials are not used enough.

Keywords: organic production, cereals, oats, areas.

¹ dr Jelena Golijan-Pantović, assistant research professor, University of Belgrade, Faculty of Agriculture, Nemanjina 6, 11080 Belgrade. e-mail: golijan.j@agrif.bg.ac.rs, tel. 0631501988

² dr Bojan Dimitrijević, assistant professor, University of Belgrade, Faculty of Agriculture, Nemanjina 6, 11080 Belgrade. e-mail: bojandi@agrif.bg.ac.rs

³ dr Aleksandar Popović, assistant research professor, Maize Research Institute „Zemun Polje“, Slobodana Bajića 1, 11185 Belgrade. e-mail: apopovic@mripz.rs

1 Uvod

Organska poljoprivreda najlakše se može definisati kroz njene principe postavljene od strane Međunarodne federacije pokreta za organsku proizvodnju IFAOM, a to su: princip zdravlja, princip ekologije, princip pravičnosti i princip zaštite (Tabaković et al., 2017). Površine pod organskom poljoprivredom u svetu beleže stalan rast. Tako se prema podacima Willer et al. (2021) organska poljoprivreda u svetu u 2019. godini odvijala na površini od 72,3 miliona ha u 187 zemalja u kojima učestvuje 3,1 miliona organskih proizvođača. U 2020. godini površine su uvećane za 4.1 %, odnosno za 3 miliona ha, pa se organska proizvodnja odvijala na ukupno 74,9 miliona ha (Willer et al., 2022). Organska poljoprivreda ne samo u svetu već i u Srbiji beleži trend rasta. U 2020. godini organska biljna proizvodnja odvijala se na površini od 20.970,75 ha. Ovas (*Avena sativa*) usled specifičnog i kvalitetnog hemijskog sastava zrna i slame zauzima posebno mesto među strnim žitima (Ugrenović, 2018). Ima višestruku namenu, te se koristi za ishranu stoke (preko 60%), u industrijskoj preradi (30%), kao i u ishrani ljudi (5%) (Clemens and van Klinken, 2014). Ovas je jedno od najvrednijih žita jer sadrži komponente koje veoma povoljno deluju na zdravlje ljudi, gde se naročito ističe β -glukan, koji pomaže u smanjenju brojnih hroničnih bolesti (npr. koronarna bolest srca, dijabetes tipa 2, određene vrste kancera i dr.) (Choi et al., 2012). U organskoj proizvodnji žita u Srbiji značajne površine zauzima i ovas, čija se proizvodnja u 2020. godini odvijala na 306,66 ha.

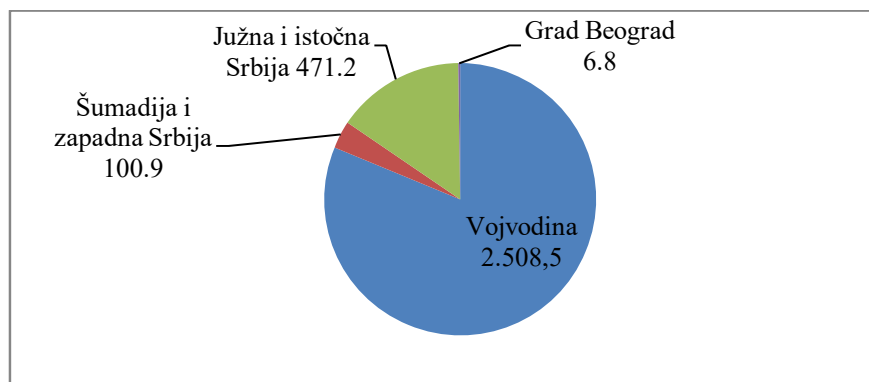
2 Materijal i metode rada

U ovom istraživanju korišćeno je nekoliko metoda, i to: metod analize sadržaja, metod uporedne analize, i metod analize baznih i lančanih indeksa. Na osnovu literaturnih podataka koji obrađuju tematiku organske poljoprivrede, kao i podataka Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije, u radu je, korišćenjem programa Microsoft Exel 2010, analizirano i grafički prikazano kretanje površina i regionalna raspodela organske proizvodnje žita i ovasa u Srbiji u periodu 2011-2020. godine. Za analizirani period izračunati su bazni i lančani indeksi za površine na kojima se gaji ovas u organskom sistemu. Bazni indeksi izračunati su tako što se vrednost pokazatelja u nekoj godini delila sa njegovom baznom vrednošću: $B_i = \frac{Y_i}{Y_B} \cdot 100(\%)$. Kao bazna vrednost korišćena je površina pod organskom proizvodnjom ovasa u 2011. godini. Na ovaj način dobijena je relativna promena površina u odnosu na baznu vrednost. Lančani indeksi izračunati su tako

što se vrednost pokazatelja u posmatranoj godini delila sa njegovom vrednošću u prethodnoj godini: $L_i = \frac{Y_i}{Y_{i-1}} \cdot 100(\%)$. Pri tom se dobijala relativna promena površina pod ovom ratarskom kulturom, u odnosu na prethodnu godinu.

Rezultati i diskusija **3**

Prema podacima Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije (2022) organska biljna proizvodnja u Srbiji u 2020. godini se odvijala na površini od 20.970,75 ha, od čega 17.453,31 ha pripada obradivim površinama, dok 3.517,44 ha zauzimaju livade/pašnjaci. U 2020. godini najviše se gajilo voće (5.294,84 ha), zatim krmno bilje (3.872,67 ha), žito (3.623,15 ha) i industrijsko bilje (1.294,23 ha), dok je u 2019. godini žito zauimalo drugu poziciju sa površinom od 4.788,81 ha. U 2020. godini žito se gajilo najviše u regionu Vojvodine (3.159,96 ha), a zatim Šumadije i zapadne Srbije (310,33 ha). Znatno manje površine nalaze se u regionu Južne i istočne Srbije (107,89 ha), a najmanje u regionu Grada Beograda (2,63 ha). Sagledavajući prosek površina pod žitom u organskom sistemu proizvodnje u periodu od 2011. do 2020. godine, na grafikonu 1. može se videti da je Vojvodina takođe dominantan region sa 2.508,5 ha.

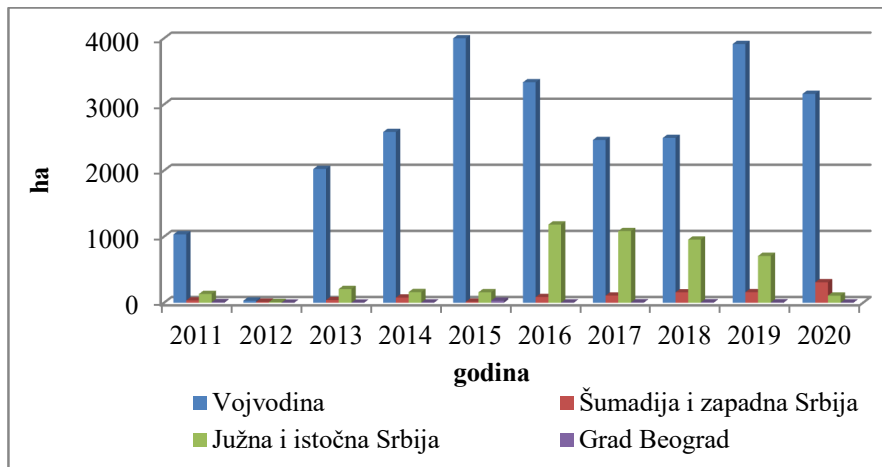

Grafikon 1. Površine (ha) pod organskom proizvodnjom žita u Srbiji, po regionima (prosek za period 2011 - 2020. godine)

Graph 1. Areas (ha) under organic grain production in Serbia, by region (average for the period 2011 - 2020)

Na grafikonu 2. prikazana je regionalna distribucija površina (ha) pod organskom proizvodnjom žita u Srbiji u periodu od 2011. do 2020. godine, gde takođe može da se vidi da se najveća proizvodnja žita odvija u regionu Vojvodine u svakoj godini analiziranog perioda.

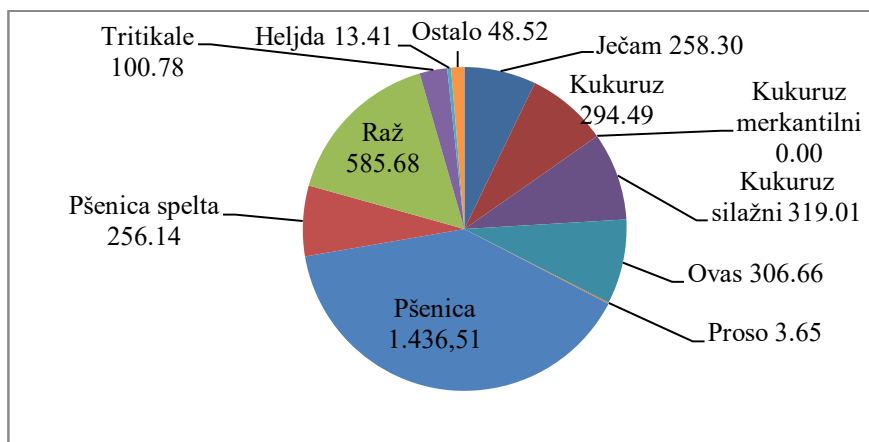
MESTO OVSA
U ORGANSKOJ
PROIZVODNJI
ŽITA U SRBIJI

Grafikon 2. Površine (ha) pod organskom proizvodnjom žita u Srbiji, po regionima, u periodu od 2011. do 2020. godine

Graph 2. Areas (ha) under organic grain production in Serbia, by region, in the period from 2011 to 2020

Kada je u pitanju zastupljenost pojedinih vrsta žita u organskom sistemu proizvodnje (Grafikon 3), od ukupno 3.623,15 ha u 2020. godini, najveći udeo pripada pšenici – 1.436,51 ha, a zatim slede kukuruz silažni sa 319,01 ha i ovas sa 306,66 ha.

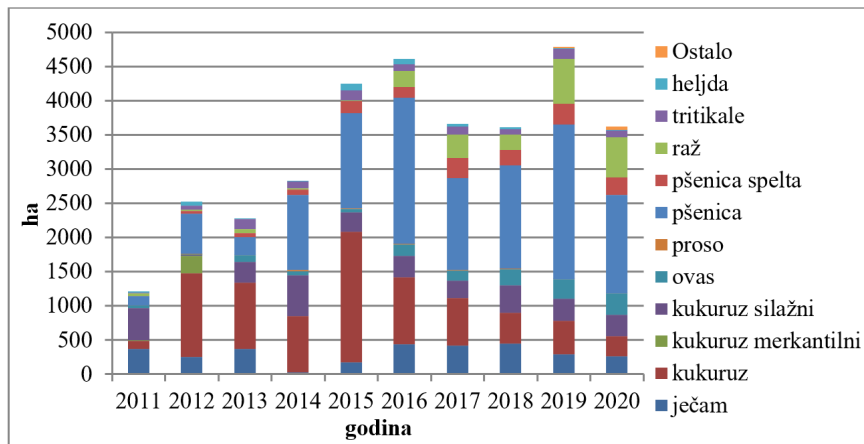

Grafikon 3. Površine (ha) pod pojedinim vrstama žita u organskom sistemu gajenja u Srbiji u 2020. godini

Graph 3. Areas (ha) under certain types of grain in the organic farming system in Serbia in 2020

Najmanje površine zauzima organska proizvodnja prosa sa svega 3,65 ha.

MESTO OVSA
U ORGANSKOJ
PROIZVODNJI
ŽITA U SRBIJI

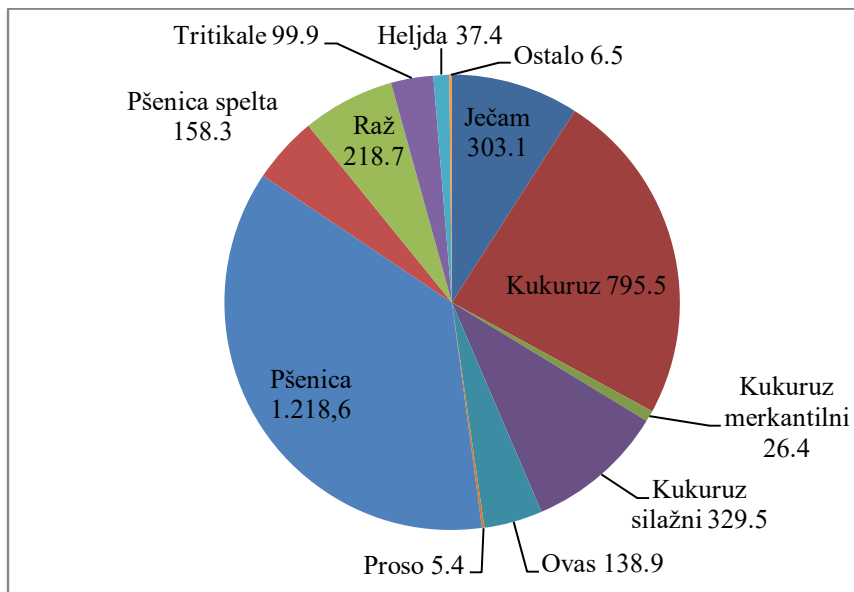
Grafikon 4. Površine (ha) pod pojedinim vrstama žita u organskom sistemu u Srbiji, u periodu od 2011. do 2020. godine

Graph 4. Areas (ha) under certain types of grain in the organic system in Serbia, in the period from 2011 to 2020

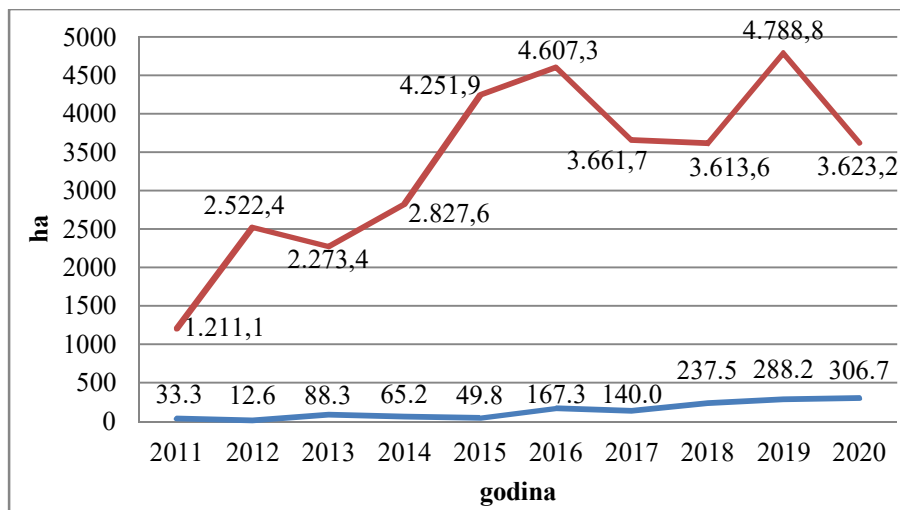
Sagledavajući period od 2011. do 2020. godine, na grafikonu 4. može da se vidi da je organska proizvodnja kukuruza dominantna od 2011. do 2013. godine, kao i u 2015. godini, nakon čega je usledilo povećanje organske proizvodnje pšenice do 2020. godine. Najveća proizvodnja zabeležena je 2019. godine – 2.264,95 ha, a najmanja 2011. godine sa svega 137,54 ha. Što se tiče organske proizvodnje ovsa, na grafikonu 4. može da se zapazi veliko variranje površina. Najmanje površine zabeležene su 2012. godine – 12,61 ha, a najveće 2020. godine – 306,66 ha, što znači da su od tada površine uvećanje 24,32 puta (Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije, 2022). Sagledavajući prosečne površine pod pojedinim vrstama žita u organskom sistemu u periodu od 2011. do 2020. godine, što se može videti na grafikonu 5, pšenica zauzima najveću površinu od 1.218,6 ha.

Nakon nje slede kukuruz sa 795,5 ha, kukuruz silažni sa 329,5 ha, ječam sa 303,1 ha, raž sa 218,7 ha, spelta sa 158,3 ha, ovas sa 138,9 ha, dok najmanje prosečne površine ima proso sa svega 5,4 ha (Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije, 2022). Sagledavajući površine pod organskom proizvodnjom ovsa i ukupne površine pod organskom proizvodnjom žita u periodu od 2011. do 2020. godine, na grafikonima 6. i 7. može da se vidi da su najmanje površine pod organskom proizvodnjom žita zabeležene 2011. i 2013. godine, u kojima je udeo površina pod organskim ovsem iznosilo svega 2% i 6%, najmanji udeo od 1% zabeležen je 2012. godine, kada je i proizvodnja ovsa bila najmanja, 12,6 ha.

MESTO OVSA
U ORGANSKOJ
PROIZVODNJI
ŽITA U SRBIJI

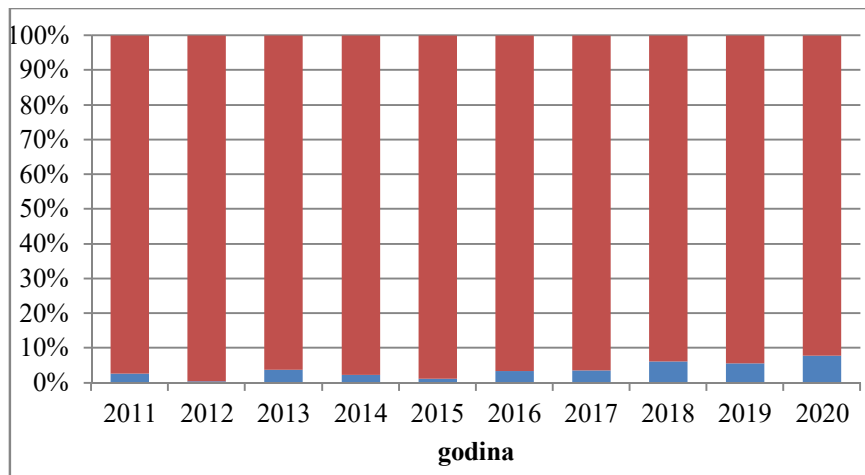

Grafikon 5. Površine (ha) pod pojedinim vrstama žita u organskom sistemu gajenja u Srbiji (prosek za period 2011 - 2020. godine)
Graph 5. Areas (ha) under certain types of grain in the organic cultivation system in Serbia (average for the period 2011 - 2020)

Grafikon 6. Površine (ha) pod organskom proizvodnjom žita i ovasa u Srbiji, u periodu od 2011. do 2020. godine
Graph 6. Areas (ha) under organic production of grain and oats in Serbia, in the period from 2011 to 2020

Najveće površine pod organskom proizvodnjom žita bile su u 2019. godini (4.788,81 ha), kada je udeo ovsa iznosio 21%.

Grafikon 7. Udeo površina pod organskim ovsem u ukupnoj organskoj proizvodnji žita u periodu od 2011. do 2020. godine

Graph 7. Share of areas under organic oats in total organic grain production in the period from 2011 to 2020

Najveći udeo je zabeležen 2020. godine (22%) kada je ovas imao najveće površine u posmatranom periodu 306,66 ha, a proizvodnja žita bila smanjena za 1.165,66 ha u odnosu na 2019. godinu. Najmanji bazni indeks za proizvodnju ovsa zabeležen je 2012. godine, i iznosio je 37,8%, što znači da je te godine organska proizvodnja ovsa bila za 62,2% niža u odnosu na organsku proizvodnju ovsa u 2011. godini (Tabela 1).

Tabela 1. Bazni i lančani indeksi za proizvodnju ovsa u periodu od 2012-2020. godine

Table 1. Base and chain indices for oat production in the period from 2012-2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ovas	33,3	12,6	88,3	65,2	49,8	167,3	140,0	237,5	288,2	306,7
Bazni indeksi	100,0	37,8	264,9	195,7	149,4	501,8	420,1	712,4	864,7	919,9
Lančani indeksi	100,0	37,8	700,0	73,9	76,3	335,9	83,7	169,6	121,4	106,4

Izvor: Obračun autora

Već sledeće 2013. godine bazni indeks je iznosio 264,9%, što znači da je proizvodnja ovsa uvećana za 164,9% u odnosu na vrednost u baznoj godini. Iz tabele 1. može da se vidi da su vrednosti baznih indeksa veoma varirale u periodu od 2012-2020. godine. Tako je najveći bazni indeks proizvodnje organskog ovsa zabeležen 2020. godine (919,9%), što znači da su površine pod organskom proizvodnjom ovsa veće za 819,9% u odnosu na vrednost u baznoj godini. Lančani indeks u 2012. godini je bio 37,8% i pokazuje da su površine pod organskom proizvodnjom ovsa bile manje za 62,2% u odnosu na 2011. godinu. Već naredne 2013. godine zabeležena je najveća vrednost lančanog indeksa u periodu od 2012. do 2020. godine – 700%, što znači da su proizvodne površine uvećane za 600% u poređenju sa prethodnom 2012. godinom. Iz tabele 2. može da se vidi, kao i za bazne indekse veliko variranje vrednosti u posmatranom periodu. Tako je i 2016. godine zabeležena velika vrednost lančanog indeksa (335,9%), kada je proizvodnja bila za 235,9% veća u odnosu na 2015. godinu, dok je 2014., 2015. i 2017. godine zabeleženo smanjenje proizvodnih površina organskog ovsa.

Organska biljna proizvodnja u Srbiji u 2019. godini odvijala se na površini od 21.264 ha što je za 10,44% više u odnosu na ukupnu površinu u 2018. godini (Simić, 2020). Kako navodi Simić (2020), u periodu od prethodnih 10 godina primetan je trend rasta površina pod organskom proizvodnjom, kada su ukupne površine uvećane za 263%, dok su se obradive površine u istom vremenskom periodu uvećale za skoro 472%. Posmatrajući kategorije proizvodnje u odnosu na ukupnu obradivu površinu, ratarska proizvodnja je bila najzastupljenija i odvijala se na 9.072 ha, što čini 57%. U okviru biljnih kultura koje pripadaju ratarskoj proizvodnji, u 2019. godini najzastupljenije su bile površine na kojima se proizvodilo žito (54,3%), zatim industrijsko (25,2%) i krmno bilje (20,4%). U okviru žita, dominantna je pšenica (2.265 ha) sa procentualnim učešćem od 53%, zatim kukuruz (805 ha) sa procentualnim učešćem od 16,8%. U radu Simić (2020) takođe navodi da je učešće površina pod organskom proizvodnjom u odnosu na ukupno korišćeno poljoprivredno zemljište u Srbiji izuzetno malo i da nije dostiglo ni 1% (0,61% u 2019. godini). U radu Golijan i Živanović (2017), u analiziranom periodu od 2012-2015. godine, primarnu ulogu u organskoj proizvodnji zauzimalo je žito, pri čemu je najveće umanjeње površina u odnosu na prosečnu organsku proizvodnju žita u posmatranom periodu zabeleženo 2013. godine (za 23,4%), a uvećanje za 50,4% u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu.

Na globalnom nivou, prema izveštaju Willer et al. (2022), žito se proizvodilo na površini od 5.088.503 ha, što je uvećanje za 69.545 ha ili 0,7% u odnosu na 2019. godinu. U 2020. godini, skoro 5,1 miliona ha ili 0,7% ukupnih svetskih površina pod žitom bilo je u organskom sistemu. Najveće površine zastupljene se u Evropi (3.027.517) ha. Sledi Azija sa 1.299.939 ha. U organskoj proizvodnji žita u svetu, najveće površine zauzima pšenica sa udelom od 30,88%, dok je kukuruz sa 14,85% na drugom mestu, a pirinač sa 12,25% na trećem. Ovas sa 11,37% zauzima četvrtu poziciju, a iza njega nalazi se ječam sa 9,56%. Prema navodima Vlahović i Užar (2021), očekuje se da će globalno tržište organskog žita rasti po stopi od 9,2% u periodu od 2018-2026. godine. U 2022. godini, veličina globalnog tržišta organskog ovsa bila je milion dolara i očekuje se da će dostići milione dolara do kraja 2027. godine, uz izuzetno složenu godišnju stopu rasta između 2022. i 2027. godine. Tržištem organskog ovsa dominiraju Severna Amerika i Evropa (southeast.newschannelnebraska.com)

Zaključak 4

Organska biljna proizvodnja u Srbiji u 2020. godini odvijala se na površini od 20.970,75 ha, pri čemu je proizvodnja žita zauzimala treću poziciju sa površinom od 3.623,15 ha. Najveća proizvodnja organskog žita odvija u regionu Vojvodine. Od ukupnih površina po organskim žitom u 2020. godini, najveći udeo pripada pšenici (1.436,51 ha), a slede je kukuruz silažni sa 319,01 ha i ovas sa 306,66 ha. U periodu od 2011. do 2020. godine, organska proizvodnja ovsa veoma je varirala. Najmanje površine zabeležene su 2012. godine (12,61 ha), a najveće 2020. godine (306,66 ha). Najveći bazni indeks proizvodnje organskog ovsa zabeležen je 2020. godine (919,9%), kada su površine bile veće za 819,9% u odnosu na vrednost u baznoj, 2011. godini. S obzirom da Srbija poseduje izuzetno povoljne prirodne uslove za proizvodnju žita, a učešće površina pod organskom proizvodnjom u odnosu na ukupno korišćeno poljoprivredno zemljište je manje od 1%, evidentno je da proizvođači i dalje ne koriste ove prirodne potencijale, iako su potrebe svet-skog tržišta neograničene.

Literatura 5

1. Choi, I., Han, O. K., Chun, J., Kang, C. S., Kim, K. H., Kim, Y. K., Cheong, Y. K., Park, T. I., Choi, J. S., Kim, K. J. (2012): Hydration and Pasting Properties of

Oat (*Avena sativa*) Flour. Preventive nutrition and food science, 17(1), 87-91.

MESTO OVSA
U ORGANSKOJ
PROIZVODNJI
ŽITA U SRBIJI

2. Clemens, R., van Klinken, J.W. (2014): Oats, more than just a whole grain: an introduction. *British Journal of Nutrition*, 112, 1-3.
3. Golijan, J., Živanović, L.J. (2017): Površine pod organskom proizvodnjom žita u Srbiji. *Agroekonomika*, 46(73), 1-10.
4. Simić, I. (2020): Organska proizvodnja u Srbiji 2020. Nacionalno udruženje za razvoj organske proizvodnje Serbia Organika, Beograd.
5. southeast.newschannelnebraska.com: <https://southeast.newschannel-nebraska.com/story/45957212/Organic-Oats-Market> Pristup: 28.6.2022.
6. Tabaković, M., Simić, M., Dragičević, V., Brankov, M. (2017): Organska poljoprivreda u Srbiji. Selekcija i semennarstvo, . XXIII (2), 45-53.
7. Ugrenović, V. (2018): Organska proizvodnja žita. Nacionalno udruženje za razvoj organske proizvodnje „Serbia Organica“, Beograd.
8. Vlahović, B., Užar, D. (2021): *Tržište organskih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda*. Univerzitet u Novom Sadu Poljoprivredni fakultet Novi Sad, 2021.
9. Willer, H., Trávníček, J., Meier, C., Schlatter, B. (Eds.) (2021): *The World of Organic Agriculture. Statistics and Emerging Trends 2021*. Research Institute of Organic Agriculture (FiBL), Frick, and IFOAM – Organics International, Bonn. www.organic-world.net/yearbook/yearbook-2021
10. Willer, H., Trávníček, J., Meier, C., Schlatter, B. (Eds.) (2022): *The World of Organic Agriculture. Statistics and Emerging Trends 2022*. Research Institute of Organic Agriculture FiBL, Frick, and IFOAM – Organics International, Bonn. <http://www.organic-world.net/yearbook/yearbook-2022.html>

Primljen/Received: 10.07.2022.

Prihvaćen/Accepted: 25.09.2022.

UPUTSTVO AUTORIMA (od 30.04.2018)

Radove slati na Email: redakcija@agroekonomika.rs

Dodatne informacije potražiti na <http://agroekonomika.rs>

Radove tehnički pripremiti na sledeći način:

1. Autori šalju radove na engleskom, srpskom jeziku ili jezicima okruženja (hrvatski, bosanski i sl.). Radovi na srpskom jeziku mogu biti na latinici ili ćirilici,
2. Rad treba pripremiti na računaru, program Microsoft Office, Word for Windows,
3. Radovi mogu da imaju do 12 strana, a samo izuzetno mogu biti duži.
4. Format papira: Envelope B5 (176 x 250) mm, margine: gore/levo/dole/desno 3.1cm, font Times New Roman, Line Spacing Single, spacing before=6 i after=6,
5. Naslov rada: centriran, size 12, bold, sva slova velika i najviše u dva reda,
6. Prezime i ime autora, size 11, bold, italic, samo prvo slovo veliko,
7. U fusnoti navesti: prezime i ime, akademsko/naučno zvanje, organizaciju/instituciju, punu adresu, broj telefona i e-mail adresu. Sve fusnote formata, size 10,
8. Jedan red prazan (11pt). Reč "**Rezime**", centrirano, size 11, bold, italic,
9. Sadržaj rezimea do 150 reči, justify, size 11, italic, spacing before=6 i after=6,
10. Reč "**Ključne reči**" i ključne reči, size 11, Italic, navesti najviše 5 ključnih reči,
11. Glavni naslovi (npr. **1. Uvod**) imaju redni broj, prvo slovo veliko, size 11 bold, centrirano, spacing before=12 i after=6,
12. Tekst rada size 11, ravnanje justify, spacing before=6 i after=6,
13. Podnaslovi imaju redni broj naslova i redni broj podnaslova (npr. 1.1. Uvodne napomene), prvo slovo veliko, size 11, centrirano, spacing before=12 i after=6,
14. Svakoј tabeli ili grafikonu prethodi tekst koji je najavljuje.
Naslov tabele pisati iznad tabele, a naslov grafikona/slike/šeme ispod grafikona/slike/šeme, Size 10, bold, italic, spacing before=6 i after=0, ravnanje, Justify na srpskom i engleskom jeziku (Table 1./ Graph 1./ Figure 1/ Scheme 1.),
15. Kompletna tabela size 10, normal, a izvor tabele/grafikona/slike/šeme pisati ispod tabele/grafikona/slike/šeme, size 10, Italic, ravnanje desno, spacing before=0 i after=6,
16. Citiranje autora se navodi u zagradi a počinje prezimenom prvog autora i slovima "et.al." (ako ima više autora) i navođenjem godine citiranog izvora,
17. Za citiranje Web izvora je potrebno u tekstu navesti osnovnu Web adresu, a celu adresu sa datumom zadnjeg pristupa navesti u literaturi,
18. Literatura se navodi abecednim redom prema prezimenu autora, sa rednim brojem, font size 11, spacing before=0 i after=3. U spisku literature se mogu naći samo citirani naslovi, a u tekstu samo prozване tabele/slike/grafikoni,
19. Citirane internet adrese se navode kao kompletan link a u zagradi se navodi datum zadnjeg pristupanja,
20. Na novoj stranici napisati naslov rada na engleskom jeziku, prezimena i imena autora (u fusnoti podatke o autorima), Summary, tekst rezimea na engleskom i Keywords po pravilima koja važe i za tekst na srpskom.

Rad koji nije pripremljen na napred navedeni način neće se prihvatiti za štampu.

Uređivački odbor časopisa „Agroekonomika“

CIP - Каталогизacija y publikaciji
Библиотека Матице српске , Нови Сад

338.43

AGROEKONOMIKA = Agrieconomica : časopis Departmana za ekonomiku poljoprivrede i sociologiju sela Poljoprivrednog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu 1 glavni i odgovorni urednik Branislav Vlahović. - 1972, br. 1- , - Novi Sad : Poljoprivredni fakultet, Departman za ekonomiku poljoprivrede i sociologiju sela, 1972-, - 23cm

Tromesečno ,
ISSN 0350-5928 = Agroekonomika (Novi Sad)
COBISS.SR-ID 28370439

Departman je u okviru Fakulteta naučno-obrazovna institucijasa dugom tradicijom i velikim naučnoistraživačkim iskustvom. U Departmanu radi dvadesetak naučnih radnika, uglavnom uglednih profesora i mladih talentovanih i perspektivnih saradnika.

Departman je organizator i realizator, zajedno sa kolegama sa drugih departmana, osnovnih studija agroekonomskog smera i smera za agroturizam i ruralni razvoj, kao i master i doktorskih studija iz ovih oblasti.

Departman je ovlašćena institucija za procenu vrednosti kapitala preduzeća i drugih subjekata iz agrobiznisa. Pored toga, uspešno radi i studije ekonomske isplativosti (fisibility studies), biznis plan, marketinška istraživanja i analizu tržišta, studije razvoja vodoprivrede, ekonomske, ekološke i agroekonomske ekspertize, studije upravljačko-organizacionog i finansijskog restruktuiranja, ocenu boniteta preduzeća, računovodstvenu reviziju, statističke, demografske i sociološke studije, informatičke, konsultantske i savetodavne usluge, kao i projekte ruralnog razvoja.

Departman je moderna naučna ustanova koja raspolaže kadrovima, kapacitetima, znanjem, iskustvom, tačnim i pravovremenim informacijama, moćnim pojedincima i uspešnim timovima. Naše ime i naše preporuke se respektuju i uvažavaju. Na tržištu intelektualnih usluga, iz svojih oblasti, Departman je jedna od naših vodećih, kompetentnih i cenjenih naučno-obrazovnih kuća.

UNIVERZITET U NOVOM SADU
POLJOPRIVREDNI FAKULTET
DEPARTMAN ZA EKONOMIKU POLJOPRIVREDE
I SOCIOLOGIJU SELA

21000 Novi Sad, Trg Dositeja Obradovića br. 8
Tel: +381 21 458 138, +381 21 475 02 76, Faks: 021 63 50 822
E-mail: redakcija@agroekonomika.rs